

Gunther von Hagens'

BODY WORLDS

The **Happiness** Project Amsterdam

WONTDEK DE
Wonderen
VAN HET MENSELIJKE LICHAAM

Persdossier

DAMRAK 66

AMSTERDAM

BODYWORLDS.NL

Persdossier

Adres

BODY WORLDS: The Happiness Project

Damrak 66

1012 LM

www.bodyworlds.nl

Perscontact

Anouk Koopmans

T. +31(0)20 5300 925 / +31(0)6 2353 5692

E. a.koopmans@bodyworlds.nl

Beeldbank

Amsterdam – In de BODY WORLDS Amsterdam beeldbank vind je diverse hoge resolutie afbeeldingen van de tentoonstelling BODY WORLDS: The Happiness Project. De beelden zijn rechtevrij te gebruiken, mits de juiste © credits vermeld worden. Deze staan per foto vermeld.

Beeldbank: www.flickr.com/photos/bodyworldsnl

Algemeen – In de BODY WORLDS beeldbank vind je diverse hoge resolutie afbeeldingen. Let op: bij iedere foto moeten de volgende credits vermeld worden: © Gunther von Hagens, Institute for Plastination, Heidelberg, Germany, www.bodyworlds.nl.

Beeldbank: www.bodyworlds.com/en/media/picture_database.html

www.facebook.com/bodyworldsnl

plus.google.com/+BodyworldsNI

twitter.com/bodyworldsams

instagram.com/bodyworldsnl

youtube.com/user/bodyworldsamsterdam

www.linkedin.com/company/body-worlds-amsterdam

www.pinterest.com/bodyworlds

www.flickr.com/photos/bodyworldsnl

Inhoudsopgave

1.	BODY WORLDS: <i>The Happiness Project</i>	4
2.	Zoektocht naar Geluk	5
3.	Doel	6
4.	Wat is plastinatie?	7
5.	Conservering door plastinatie	8
6.	Lichaamsdonatie voor plastinatie	10
	6.1. <i>Motieven Lichaamsdonatie</i>	11
7.	Dr. Gunther von Hagens	12
	7.1. <i>Zijn jeugd</i>	12
	7.2. <i>Opleiding</i>	13
	7.3. <i>Celstraf</i>	13
	7.4. <i>Ontdekking Plastinatie</i>	14
	7.5. <i>Plastinatie tot uitwerking</i>	15
8.	Dr. Angelina Whalley	16
	8.1. <i>Vergelijkende anatomie</i>	17
9.	De verschillende BODY WORLDS tentoonstellingen	18
10.	Feiten en Jaartallen	20
11.	Vaste activiteiten	21
12.	Scholen	22
13.	Veelgestelde vragen	23

1. BODY WORLDS: *The Happiness Project*

Op donderdag 16 januari 2014 opende BODY WORLDS: *The Happiness Project* zijn permanente expositie in het centrum van Amsterdam.

BODY WORLDS vertelt het verhaal van het menselijk lichaam en de invloed van het fenomeen 'geluk' op onze gezondheid. Meer dan 200 anatomische preparaten van echte menselijke lichamen tonen de complexiteit, de veerkracht en de kwetsbaarheid van het lichaam. Orgaanfuncties, maar ook vaak voorkomende ziektes, worden in begrijpelijke taal toegelicht aan de hand van vergelijkingen tussen gezonde en aangetaste organen. Daardoor ontstaat ook een beeld van de langetermijneffecten van ziektes en verslavingen, zoals tabak- of alcoholconsumptie, en van de mechanische aspecten van kunstknieën en -heupen.

De getoonde preparaten zijn geconserveerd door middel van plastinatie, het conserveringsproces dat Dr. Gunther von Hagens in 1977 tijdens zijn werkzaamheden als anatoom aan de universiteit van Heidelberg heeft ontdekt.

2. Zoektocht naar Geluk

Geluk is een ongrijpbaar fenomeen waarnaar velen op zoek zijn. Belangrijke medische studies tonen aan dat er een direct verband is tussen geluk, gezondheid en welzijn. *BODY WORLDS: The Happiness Project* bezieet de fundamentele principes van geluk door de lens van de anatomie.

Bezoekers leren onder meer dat mensen die gelukkig zijn, langer leven dan mensen die ongelukkig zijn. Dat is goed nieuws in een land waarvan de bevolking al jaren tot de meest gelukkige mensen ter wereld behoort. Uit recent onderzoek van de *World Health Organization* (WHO) blijkt zelfs dat de Nederlandse jeugd het meest gelukkig is van de hele westerse wereld.

Angelina Whalley, creatief en conceptueel ontwerper van de *BODY WORLDS* exposities, verdiept zich al ruim tien jaar in onderzoek naar het verschijnsel geluk.

“Veel mensen zien geluk als een soort vlinder die we nooit te pakken kunnen krijgen, maar steeds meer onderzoek wijst erop dat dat wel kan”, legt ze uit.

Of we gelukkig zijn is afhankelijk van onze genen, onze omstandigheden en onze manier van doen. Volgens sociale wetenschappers is ons geluk voor ongeveer 50% erfelijk bepaald. Iedereen wordt geboren met in de genen het vermogen om gelukkig te zijn. Het door de natuur ‘voorgeprogrammeerde’ geluksniveau waarnaar iemand na een vervelende of juist positieve ervaring terugkeert, is voor iedereen anders. Daarnaast wordt ons geluk voor 10% bepaald door onze levensomstandigheden, zoals onze financiële of maatschappelijke situatie, onze fysieke gezondheid en de relationele omstandigheden. Over de rest hebben we zelf iets te zeggen. Of we gelukkig zijn wordt voor maar liefst 40% bepaald door ons eigen handelen.

In de expositie leer je hoe je jouw geluksniveau kunt verbeteren.

3. Doel

Het primaire doel van de exposities is voorlichting geven over gezondheid. BODY WORLDS informeert de bezoekers over anatomie, fysiologie en gezondheid door het tonen van echte menselijke lichamen. De anatomietentoonstelling spreekt een breed publiek aan en wil bezoekers inzicht geven in verschillende aspecten van het menselijk lichaam: de functies, de ontwikkeling, de invloed van ziekte, de gevolgen van een gezonde versus een ongezonde levensstijl en veel meer.

Mensen zijn eerder bereid gezond te leven als ze begrijpen hoe hun lichaam functioneert en als ze zien wat schadelijk voor hun lichaam is. BODY WORLDS wil de bezoekers stimuleren meer belangstelling te tonen voor medische en soortgelijke wetenschappen. Kennis over de hoedanigheid en het functioneren van het menselijk lichaam zou voor een breed publiek toegankelijk moeten zijn.

De BODY WORLDS tentoonstellingen hebben het traditionele domein van anatomie en haar publiek voorgoed gewijzigd. De BODY WORLDS tentoonstellingen zorgen voor toegankelijkheid van de plastinatietechniek voor het grote publiek. Een domein dat voorheen alleen gericht was op medische instellingen en universiteiten.

4. Wat is plastinatie?

Plastinatie is in 1977 ontdekt door Dr. Gunther von Hagens, medicus en wetenschapper. Het plastinatieproces is een baanbrekende conserveringsmethode die het mogelijk maakt het verval van het dode lichaam te stoppen en anatomische preparaten voor wetenschappelijk onderzoek en medische opleiding te vervaardigen die op de lange termijn houdbaar zijn.

Tijdens het plastinatieproces worden alle lichaamssappen en oplosbare vetten aan een preparaat onttrokken. Bij de volgende stap gaat het om de vacuümgeforceerde impregnatie, waarbij de lichaamssappen worden vervangen door reactieve kunststoffen zoals siliconenrubber.

Vervolgens wordt het preparaat uitgehard met behulp van licht, warmte of bepaalde gassen. Op deze manier ontstaan vaste, reukloze en duurzame preparaten die op een esthetische manier worden tentoongesteld. De uiteindelijke specimen of plastinaten zijn onbuigzaam en duurzaam.

5. Conservering door plastinatie

1. Fixeren en anatomische preparatie

Om te beginnen wordt het proces van ontbinding stopgezet door via de arterieën formaline in het lichaam te injecteren. Dat vernietigt alle bacteriën en verhindert door middel van chemische processen dat het weefsel vergaat. Met pincet, scalpel en schaar worden dan huid, vet- en bindweefsel verwijderd en de afzonderlijke anatomische structuren blootgelegd.

Het plastinatieproces zelf baseert op twee uitwisselingsprocessen:

2. Verwijdering van lichaamsvetten en lichaamsvocht

In de eerste fase worden lichaamsvocht en oplosbare vetten aan het lichaam onttrokken door het in een bad met een oplosmiddel te plaatsen (bijvoorbeeld een acetonbad).

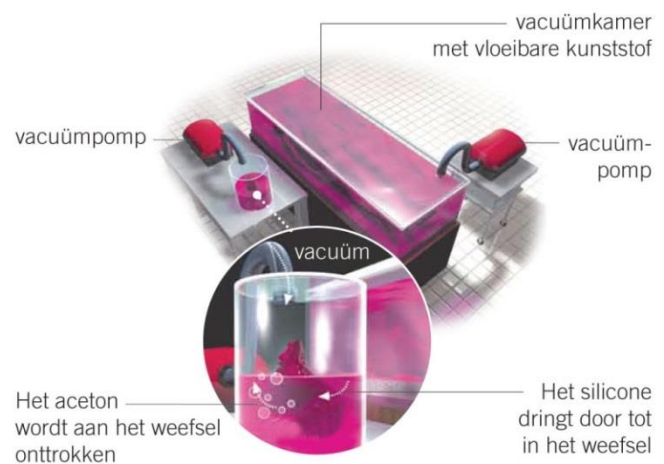
3. Geforceerde impregnatie

Dit tweede vervangingsproces vormt de belangrijkste fase van plastinatie. Het aceton wordt vervangen door een reactieve kunststof zoals siliconenrubber. Daarvoor wordt het preparaat in een kunststofoplossing gelegd en in een vacuümkamer geplaatst. Het vacuüm onttrekt het aceton aan het plastinaat en laat de kunststof doordringen tot in de laatste cel.

4. Positionering

Na de vacuümimpregnatie wordt het lichaam in de gewenste houding gebracht. Elke anatomische structuur wordt afzonderlijk gepositioneerd en gefixeerd met behulp van draden, naalden, klemmen en schuimblokjes.

5. Uitharding

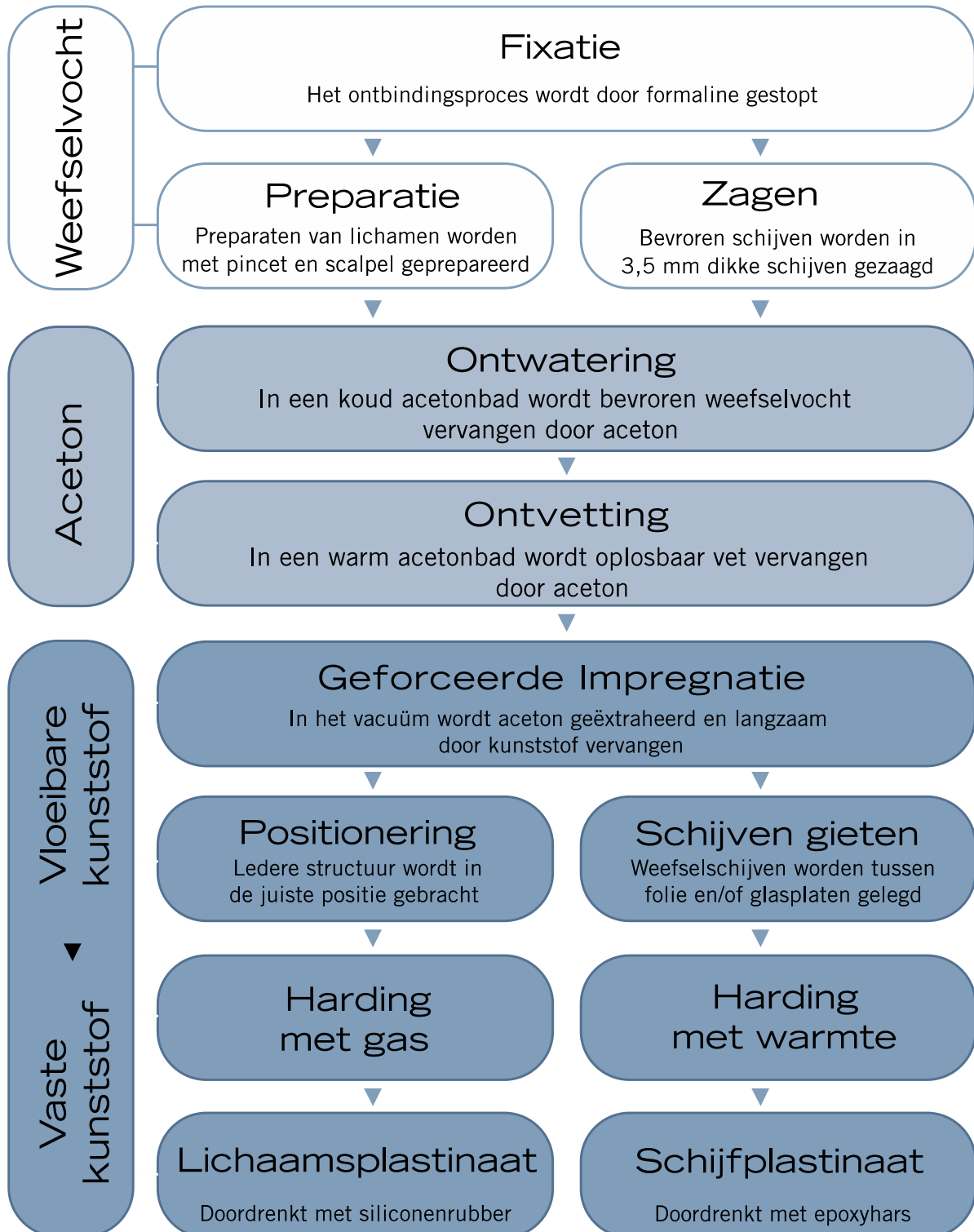

Tijdens de laatste fase wordt het preparaat uitgedroogd. Afhankelijk van het gebruikte polymeer, gebeurt dit onder invloed van gas, licht of warmte.

De voorbereiding en plastinatie van een compleet lichaam vergt ongeveer 1.500 werkuren en is over het algemeen na een jaar afgesloten.

Met dank aan de Denver Post

De Plastinatiemethode

6. Lichaamsdonatie voor plastinatie

De anatomietentoonstelling BODY WORLDS is gebaseerd op een donorprogramma. Lichaamsdonoren dienen bij leven het verzoek in om hun lichaam na overlijden op te nemen in de openbare tentoonstellingen. De lichaamsdonor voor plastinatie is een wilsbeschikking die te allen tijde kan worden herroepen. In overeenstemming met de afspraak van lichaamsdonoren geven wij geen informatie over de identiteit en doodsoorzaak van de donoren. Bij de tentoonstellingen staan de lichamen zelf in het middelpunt, niet de bijbehorende persoonlijke informatie.

Met uitzondering van een klein aantal specimens dat uit anatomieverzamelingen en -programma's werd gekocht, zijn alle plastinaten in de BODY WORLDS tentoonstellingen van Gunther von Hagens afkomstig van het unieke lichaamsdonatie-programma dat in 1982 in het Duitse Heidelberg het daglicht zag, en daarna werd beheerd door het in 1993 opgerichte *Institute for Plastination* (IfP) in Heidelberg. Een aantal speciale preparaten, die ongewone veranderingen kunnen laten zien, zijn afkomstig van oude anatomische collecties of van instituten voor morfologie.

In augustus 2016 beschikte het *Institute for Plastination* over een donorportefeuille van meer dan 14.000 personen, waaronder 57 Nederlanders. Het aantal overledenen uit het donorprogramma van het *Institute for Plastination* bedroeg op dat moment 1.789 personen.

	Aantal	Mannen	Vrouwen
Wereldwijd	14.436	6.266	8.170
Europa	13.090	5.858	7.232
Noord- en Zuid Amerika & Canada	1.346	408	938
Nederland	57	26	31
België	77	29	48
Duitsland	12.421	5.562	6.859
Overleden	1.789	1.033	756

In Augustus 2016 registreerde het Institute for Plastination 14.436 lichaamsdonoren.

Leeftijd	Aantal
< 20	0.2%
21 - 30	3%
31 - 40	7%
41 - 50	14%
51 - 60	25%
> 60	51%

Verdeling Leeftijd. De gemiddelde leeftijd is 65 jaar.

6.1 Motieven Lichaamsdonatie

Veel donoren hechten er waarde aan dat ze op deze manier na hun dood van nut kunnen zijn voor andere mensen. Door hun belangeloze lichaamsdonatie stellen ze ons in staat een uniek inzicht te krijgen in het menselijk lichaam. Dat was tot nog toe uitsluitend voorbehouden aan artsen. Donoren hebben verschillende motieven om zich op te geven voor het donorprogramma.

89% wilt graag zijn of haar lichaam doneren voor een goed doel

75% is enthousiast over de potentie van plastinatie

53% wilt nabestaanden niet opzadelen met onderhouden van een graf

51% is enthousiast over de voor iedereen toegankelijke tentoonstellingen

50% vindt het een naar idee gecremeerd of begraven te worden

44% is gefascineerd door idee om voor eeuwig bewaard te blijven voor toekomstige generaties

31% wil begrafeniskosten besparen

De poses van de plastinaten zijn met zorg en beleid gekozen. Het doel is een didactisch effect. Elke getoonde pose demonstreert verschillende anatomische kenmerken en accenten. Zo maken de atletische poses het bijvoorbeeld mogelijk het spierstelsel bij het sporten te laten zien. Door de poses kunnen de bezoekers makkelijker de relatie zien tussen het plastinaat en het eigen lichaam.

7. Dr. Gunther von Hagens

Gunther von Hagens is anatoom, uitvinder van plastinatie en ontwerper van de BODY WORLDS exposities.

7.1 Zijn Jeugd

Von Hagens (gedoopt als Gunther Gerhard Liebchen) werd in 1945 geboren in Alt-Skalden, dat toen nog tot Duitsland behoorde. Om aan dreiging van de Russische bezetting te ontkomen, zijn de ouders van Gunther met hun zoon ter paard en kar vertrokken in een zes maanden durende tocht vertrokken naar het westen. Het gezin woonde korte tijd in en rond Berlijn, maar vestigde zich permanent in het stadje Greiz.

Als kind werd bij hem een zeldzame bloedaandoening geconstateerd, waardoor hij beperkt was in zijn activiteiten en hij lange periodes in het ziekenhuis moest verblijven. Volgens hem cultiveerde die ervaring bij hem een gevoel van vervreemding en non-conformisme. Toen hij zes jaar was, ontsnapte Von Hagens ternauwernood aan de dood en verbleef hij vele maanden op de intensive careafdeling. Zijn dagelijkse contacten met artsen en verpleegsters maakten een onuitwisbare indruk op hem en wekten het verlangen zelf arts te worden. Van jongs af aan toonde hij ook belangstelling voor de wetenschappen.

7.2 Opleiding

In 1965 begon Von Hagens een opleiding aan de medische faculteit van de Universiteit van Jena, de geboorteplaats van schrijvers Schiller en Goethe. Zijn onorthodoxe methodes en flamboyante persoonlijkheid waren opvallend genoeg om te worden vermeld in de universiteitsrapporten.

'Gunther Liebchen is iemand die taken niet systematisch aanpakt. Door deze eigenschap en door zijn verbeeldingskracht, waardoor hij soms de realiteit uit het oog verliest, ontwikkelt hij af en toe erg eigenzinnige en ongewone werkwijzen, maar nooit zodanig dat hij het collectieve belang van zijn collegegroep schade berokkend. Integendeel, zijn manier van werken zet zijn medestudenten er vaak toe aan hun eigen werk kritisch te beoordelen.'

Tijdens zijn universiteitsjaren begon Von Hagens te twijfelen aan het communisme en het socialisme en verruimde hij zijn politieke kennis. Hij verzamelde informatie uit Westerse nieuwsbronnen en nam deel aan studentenbetogingen tegen de inval van het toenmalige Tsjecho-Slowakije door de troepen van het Warschaupact. Op 7 januari 1969 probeerde Von Hagens de Tsjecho-Slowaakse grens over te steken naar de 'vrij wereld' in Oostenrijk. Dat lukte hem niet, maar hij waagde de volgende dag op een andere grenslocatie een tweede poging. Nu hielden de autoriteiten hem aan.

7.3 Celstraf

Gunther von Hagens werd op 23 jarige leeftijd gearresteerd, uitgeleverd aan Oost-Duitsland en voor twee jaar in de cel opgesloten. Von Hagens werd als bedreiging voor de socialistische levenswijze beschouwd en had daarom rehabilitatie en burgerschapsvorming nodig. 45 Jaar na zijn opsluiting kan Gunther von Hagens deze verloren jaren enigszins relativeren en zich er zelfs mee verzoenen.

“De hechte vriendschappen die ik daar met andere gevangenen heb gesloten en de vreselijke aspecten van het gevangenschap die ik alleen heb kunnen overwinnen dankzij mijn fantasie, hebben ertoe bijgedragen dat ik solidair ben geworden tegenover mijn medemens, vertrouwen heb gekregen in mijn eigen lichaam en geest en een doorzetter ben geworden. Alles wat ik in de gevangenis heb geleerd, is later van groot belang geweest voor mijn leven als arts en uitvinder van de plastinatietechniek.” – Dr. Gunther von Hagens

7.4 Ontdekking Plastinatie

Nadat West-Duitsland hem in 1970 had vrijgekocht, schreef Von Hagens zich in aan de Universiteit van Lübeck om zijn medische studies te voltooien. Toen hij in 1973 was afgestudeerd, begon hij zijn klinische opleidingsperiode in een ziekenhuis op Helgoland, een belastingvrij eiland waar door de goedkope alcohol een vrij groot aantal alcoholverslaafden woonde.

Het jaar daarop, nadat hij zijn diploma in de geneeskunde had behaald, ging hij aan de slag op de afdeling Anesthesiologie en Spoedgeneeskunde van de Universiteit van Heidelberg. Hier zag hij in dat zijn meditatieve geest niet geschikt was voor de saaie routinetaken die van hem verwacht werden. In juni 1975 huwde hij zijn vroegere schoolvriendin, Dr. Cornelia von Hagens, en nam hij haar achternaam over. Ze kregen drie kinderen; Rurik, Bera en Tona.

In 1977 begon hij als inwonend arts en docent aan zijn achttienjarige loopbaan aan het Instituut voor Pathologie en Anatomie van de universiteit Heidelberg. In dat jaar vond Von Hagens de plastinatie uit, de baanbrekende technologie om anatomisch materiaal te conserveren met behulp van kunstmatige polymeren.

“Ik onderzocht een verzameling in plastic omhulde specimen. Dat was toen de meest ontwikkelde conserveringstechniek, waarbij de specimen diep in een transparant kunststofblok werden gegoten. Ik vroeg mij af waarom je de specimen in kunststof zou ingieten en aldus zou laten uitharden, in plaats van het kunststof in de lichaamscellen te laten doordringen, waardoor het specimen inwendig zou uitharden en je het letterlijk zou kunnen vastgrijpen.” – Dr. Gunther von Hagens

7.5 Plastinatie tot uitwerking

Hij patenteerde de methode en richtte BIODUR® Products op, een onderneming die de belangrijkste bestanddelen en formules voor plastinatie verkocht aan 400 medische faculteiten en universiteiten over de hele wereld.

In 1992 huwde Von Hagens arts Dr. Angelina Whalley, tevens zijn business manager en de ontwerper van de BODY WORLDS tentoonstellingen. Het jaar daarop richtte Dr. Von Hagens het *Institute for Plastination* in Heidelberg op, dat geplastineerde specimen voorbereidt voor educatieve doeleinden en de BODY WORLDS tentoonstellingen.

In zijn streven, de grenzen van de vrijheid te verkennen, heeft Dr. Von Hagens ongelooflijke inspanningen gedaan om rond te reizen om zijn belangen overal ter wereld te verdedigen. Hij is sinds 1996 gasthoogleraar aan de *Dalian Medical University* in China en directeur van het Onderzoekscentrum voor Plastinatie aan de *State Medical Academy* in Bishkek, Kirgizië.

In 2001 richtte hij in Dalian (China) een particuliere onderneming op, de *Von Hagens Dalian Plastination Ltd.* die alleen dieren plastineert. In 2004 werd Dr. Von Hagens gasthoogleraar aan het *New York University College of Dentistry* (NYUCD). Hij bouwde de eerste studierichting Anatomie in de Verenigde Staten uit, die geplastineerde specimen in plaats van dissectie gebruikt.

In 2006 richtte hij *Gubener Plastinate GmbH* op en opende hij het *Plastinarium* in het Duitse Guben, een plastinatiestudio en anatomische tentoonstelling die toegankelijk zijn voor het grote publiek. In 2012 werd de plastinatie van dieren overgenomen door het instituut in Guben en sloot hij de vestiging in Dalian.

8. Dr. Angelina Whalley

Dr. Angelina Whalley is de creatief en conceptueel ontwerper van de BODY WORLDS tentoonstellingen. Dr. Whalley zag in 1960 het levenslicht in het Duitse Hannover. Ze begon haar medische studie aan de Vrije Universiteit in Berlijn en studeerde af aan de Ruprecht-Karls-Universiteit in Heidelberg. Toen zij zich in 1986 als wetenschappelijk assistente aan de Universiteit van Heidelberg voorbereidde op een loopbaan in de chirurgie ontmoette zij de anatoom Dr. Gunther von Hagens. Door hun samenwerking in de anatomielaboratoria van de Universiteit van Heidelberg ontstond een professionele en persoonlijke band. Angelina Whalley en Gunther von Hagens zijn vervolgens in 1992 getrouwd.

Nadat Dr. Whalley vijf jaar lang wetenschappelijk werk had verricht aan het Anatomisch Instituut van de Universiteit van Heidelberg werd ze in 1993 directeur van Biodur® Products, een bedrijf dat de formules en benodigdheden voor plastinatie levert aan meer dan 400 medische faculteiten en universiteiten wereldwijd.

Dr. Whalley begon in 1995 als creatief en conceptueel ontwerpster van de BODY WORLDS tentoonstellingen. Ze ontdekte erin dat ze er goed in is complexe medische zaken begrijpelijk te maken voor leken.

In 1997 werd Dr. Whalley directeur van het *Institute for Plastination* in Heidelberg. Zij fungeert als promotor van de tentoonstellingen, die zij heeft opengesteld voor inmiddels meer dan 40 miljoen mensen over de hele wereld.

8.1 Vergelijkende anatomie

Dr. Whalley introduceerde ook het principe van de vergelijkende anatomie in de tentoonstellingen, waarbij zieke en gezonde organen tegenover elkaar worden geplaatst, met een treffend effect als gevolg.

“Het lichaam is zo broos en kwetsbaar, maar tegelijk ook zo veerkrachtig en vergevingsgezind,” vertelt Dr. Whalley. “Het slaat alles op in zijn geheugen. Dat maakt dat alles wat wij met ons lichaam doen van belang is. Het heeft echter ook een dynamisch bewustzijn, zodat, als wij onze ongezonde levensstijl opgeven of aan lichaamsbeweging beginnen te doen, zelfs de kleinste verandering het verschil kan maken.” – Dr. Angelina Whalley

De frappante confrontatie van een zwart geworden long van een roker met een gezonde long heeft ontelbare bezoekers ertoe aangezet het roken op te geven. Terwijl het zien van een zieke, ingekrompen lever naast zijn gezonde tegenhanger, velen ertoe aangezet heeft minder alcohol te drinken.

Haar onverwachte loopbaan als invloedrijke pleitbezorgster van de volksgezondheid heeft zij met veel enthousiasme omarmd. Ze heeft veel meer mensen iets kunnen bijdragen over gezondheid dan ze ooit als chirurg heeft kunnen doen.

9. De verschillende BODY WORLDS tentoonstellingen

Gunther von Hagens' BODY WORLDS exposities hebben voor een wereldwijde revolutie gezorgd. Nooit eerder heeft een expositie de manier waarop mensen zichzelf zien zó veranderd. Sinds het begin van de tentoonstellingsserie in 1995 tot op heden hebben 40 miljoen bezoekers in meer dan 100 steden in Europa, Amerika, Afrika en Azië de anatomietentoonstelling gezien.

Op dit moment zijn er 10 tentoonstellingen wereldwijd. Hoewel bij alle BODY WORLDS tentoonstellingen de nadruk ligt op (geplastineerde) menselijke anatomie heeft elke tentoonstelling haar eigen thema. Elke tentoonstelling bevat een groot aantal nieuwe plastinaten, zodat elke bezoeker, zelfs de grootste BODY WORLDS-fanaat, elke keer wat nieuws zal ontdekken

KORPERWELTEN: *Facets of Life* – Duitsland, Berlijn

In deze tentoonstelling staan de verschillende facetten van het leven centraal: Happiness and unhappiness: wat zorgt ervoor dat we gelukkig zijn? Excess and moderation: wat is de perfecte balans tussen gezondheid, levenslust en het perfecte lichaam. Pressure and release: hoe kunnen we verleidingen tegengaan en ons lichaam weer opladen? Gluttony and restraint: wat heeft je lichaam echt nodig en wat geef je het? Chance and destiny: wat bepaald of we leven en gezond zijn? Deze facetten laten het dagelijks leven en de gevolgen daarvan op ons lichaam zien.

BODY WORLDS: *Prescriptions for Healthy Living* – America, Jacksonville

BODY WORLDS: *Prescriptions for Healthy Living* is een onvergetelijke educatieve expositie die zal resoneren in een bewustzijn van de gezondheid van de bezoeker.

BODY WORLDS & *The Cycle of Life* – Duitsland, Stuttgart

De tentoonstelling BODY WORLDS & *The Cycle of Life* is gewijd aan de kringloop van het ontstaan en het vergaan; hoe het lichaam verandert, hoe het groeit, rijpt, zijn hoogtepunt bereikt en hoe het ten slotte zwakker wordt.

De verschillende stadia van de ontwikkeling van het lichaam en de verandering ervan in de loop van de tijd – te beginnen bij de verwekking tot het lichaam op hoge leeftijd – worden treffend weergegeven. Zo leert de bezoeker wat hij kan doen om zijn gezondheid en een hoge levenskwaliteit zo lang mogelijk te behouden. De tentoonstelling *The Cycle of Life* wil de bezoekers inspireren om

BODY WORLDS: *The Happiness Project* - Damrak 66, 1012 LM Amsterdam

bewuster en gezonder te leven.

BODY WORLDS VITAL – *Providence & Zuid-Afrika, Kaapstad*

Bij BODY WORLDS VITAL wordt een speciale collectie getoond om bezoekers duidelijk te maken wat de basisvoorwaarden zijn voor gezondheid en welzijn. Deze tentoonstelling bevat volledig geplastineerde lichamen, een grote hoeveelheid losse organen, aderconfiguraties en doorzichtige schijven die een compleet overzicht geven van de werking van het menselijk lichaam. BODY WORLDS VITAL vertelt het fascinerende verhaal van de strijd tegen levensbedreigende ziekten zoals kanker, suikerziekte en hartaandoeningen door middel van gezonde keuzes en veranderingen in leefgewoonten.

BODY WORLDS: Hälsa – *Sweden*

geen informatie in het Nederlands beschikbaar

BODY WORLDS: *Animal inside out* – *Amerika, Montréal & Engeland, New Castle*

Animal inside out is een geheel nieuwe tentoonstelling, opgezet als gevolg van de grote populariteit van de geplastineerde dieren. De meest populaire leden van het dierenrijk zijn hier te zien. Deze fascinerende tentoonstelling geeft een beter inzicht dan welk leerboek ook in de complexe en verbazingwekkende biologie van de meest bijzondere dieren ter wereld, inclusief hun zenuwstelsel, skelet, spieren en organen. www.animalinsideout.com

10. Feiten en Jaartallen

Plastinatie

- Plastinatie is in 1977 ontdekt door Dr. Gunther von Hagens aan de universiteit van Heidelberg en is sindsdien continu verder ontwikkeld.
- Plastinatie maakt het mogelijk het verval van het dode lichaam te stoppen en vaste, reukloze en permanent houdbare anatomische preparaten voor de wetenschappelijke en medische opleidingen te vervaardigen.
- Voor de vervaardiging van een plastinaat van een volledige mens zijn ongeveer 1.500 werkuren nodig.
- Het grootste plastinaat ter wereld is een volwassen olifant van zes bij drie en een halve meter.

BODY WORLDS

- De BODY WORLDS tentoonstellingen zijn ontwikkeld door Dr. Gunther von Hagens.
- Curator van de tentoonstellingen is Dr. Angelina Whalley.
- BODY WORLDS tentoonstellingen geven voorlichting over de gezondheid.
- Gunther von Hagens' BODY WORLDS tentoonstellingen zijn gebaseerd op een lichaamsdonatieprogramma, waarbij de donor expliciet verklaard heeft dat zijn lichaam na overlijden mag worden getoond in de BODY WORLDS tentoonstellingen.
- De eerste tentoonstelling vond plaats in Japan in 1995.
- De BODY WORLDS tentoonstellingen zijn sindsdien wereldwijd te zien geweest in meer dan 100 steden in Europa, Amerika, Afrika en Azië.
- Ruim 40 miljoen mensen hebben BODY WORLDS gezien, van wie meer dan 14 miljoen in Europa.
- Tien BODY WORLDS tentoonstellingen zijn momenteel op tournee in Europa en Amerika.
- Er zijn twee vaste BODY WORLDS tentoonstellingen:
 - *BODY WORLDS: The Happiness Project* sinds 2014 in Amsterdam.
 - *BODY WORLDS: MeMu Menschen Museum* sinds 18 februari 2015 in Berlijn.

11. Vaste activiteiten

Kinderworkshop Dokter Junior

Gehuld in een witte doktersjas en gewapend met stethoscoop en werkboekje gaan de kinderen (8-12 jaar) tijdens de kinderworkshop op pad met een medisch deskundige. Op een speelse en interactieve manier worden ze meegenomen op ontdekkingsreis door de expositie *BODY WORLDS: The Happiness Project* en leren ze alles over het menselijk lichaam en het effect van geluk.

De workshop voor kinderen start met een korte introductie door de gids, waarna de kinderen met de lift naar de zesde verdieping gaan. Hier begint de tour. Van onze hersenen en zenuwbanen tot (rokers-)longen en baby's in de buik: alle aspecten van het menselijk lichaam komen door middel van leuke activiteiten, mooie vertellingen en slimme weetjes aan bod. Na afloop komt de groep met de ouders en begeleiders weer samen voor een echte diploma uitreiking!

Artist Day

Een aantal keer per jaar vindt bij *BODY WORLDS* een Artist Day plaats. Dit is een terugkerend evenement waarbij echte menselijke plastinaten onvermoeid model staan voor aanwezige kunstenaars. Alle spieren, botten en zelfs hart- en bloedvaten zijn op een bijzondere manier blootgegeven. Zowel amateur als professionele kunstenaars zijn welkom om de echte menselijke anatomie op een bijzondere manier vast te leggen.

Blind Day

Op Wereld Zicht Dag organiseert *BODY WORLDS* Blind Day. Mensen met een visuele beperking krijgen dan, bij hoge uitzondering, de kans om geplastineerde lichamen, lichaamsdelen en organen te 'zien'... door te voelen. Normaliter mogen de plastinaten niet worden aangeraakt. *BODY WORLDS* wilt echter iedereen de kans geven om meer inzage te krijgen in het menselijk lichaam.

12. Scholen

Een BODY WORLDS excursie is een onvergetelijke ervaring waar uw leerlingen nog lang over na zullen praten! De adembenemende anatomietentoonstelling *BODY WORLDS: The Happiness Project* neemt u en uw leerlingen mee op een fascinerende ontdekkingsreis door het menselijk lichaam. Aan de hand van preparaten van echte menselijke lichamen leert uw klas alles over anatomie, het effect van keuzes op ons lichaam en hoe we gelukkiger kunnen worden. Een absolute must-see die uw leerlingen de kans geeft om hun eigen lichaam van binnen te bekijken.

Ter voorbereiding op, tijdens en na afloop van het schoolbezoek aan *BODY WORLDS: The Happiness Project* is speciaal lesmateriaal ontwikkeld voor basis- en voortgezet onderwijs. Deze materialen kunt u op deze pagina gratis downloaden. www.bodyworlds.nl/lesmateriaal

Voor meer praktische informatie voor een schoolbezoek aan BODY WORLDS: www.bodyworlds.nl/praktische-info-voor-docenten

13. Veelgestelde Vragen

Hoe kom ik bij BODY WORLDS?

De locatie ligt tussen de Dam en Centraal Station Amsterdam en is zeer goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Er stoppen meerdere trams voor de deur (4, 9, 16, 24 en 25) en het is slechts vijf minuten lopen van station Amsterdam Centraal en twee minuten vanaf de Dam. Zie ook onze pagina bezoek voor meer informatie www.bodyworlds.nl/bezoek.

Hoe koop ik tickets?

Het is voordeliger om vooraf online tickets te kopen. Tevens kun je dan een tijdslot kiezen zodat je gewoon naar binnen kunt en niet het risico loopt te moeten wachten. Je bestelt een ticket via de ticketpagina, te vinden via www.bodyworlds.nl/tickets

Wat zijn de kosten van een ticket?

De prijzen van tickets verschillen online en aan de kassa. Voor de meest actuele informatie kun je onze prijzen pagina raadplegen: www.bodyworlds.nl/entreprijzen

Kan ik ook aan de kassa tickets kopen?

Aan de kassa kun je ook tickets kopen, het is echter iets voordeliger om online tickets te kopen. www.bodyworlds.nl/tickets

Biedt BODY WORLDS speciale schoolprijzen aan?

Ja, voor groeps- of schoolbezoek (vanaf 10 personen) boek je tickets tegen gunstige tarieven. Voor vragen en/of maatwerk neem je contact op via amsterdam@bodyworlds.nl. Schoolklassen en -groepen dienen per tien kinderen vergezeld te worden door minimaal één volwassene. Voor tickets of meer informatie over een schoolbezoek www.bodyworlds.nl/body-worlds-excursie.

Is de museumjaarkaart geldig bij BODY WORLDS?

BODY WORLDS: The Happiness Project is geen museum, de museumjaarkaart is niet geldig voor de tentoonstelling. Wel ontvangt u een gratis audiogids bij uw bezoek op vertoon van uw museumjaarkaart.

Wat zijn de openingstijden?

BODY WORLDS is iedere dag geopend van 09.00 uur tot 20.00 uur en op zaterdag tot 22.00 uur. De laatste toegang is tot één uur voor sluitingstijd. Op feestdagen en in vakanties is de tentoonstelling geopend van 9.00 tot 21.00 uur en op zaterdag tot 22.00 uur.

Is BODY WORLDS interessant voor visueel gehandicapten?

Er vinden speciale rondleidingen plaats voor slechtzienden en blinden. Bezoekers mogen dan, bij hoge uitzondering, de plastinaten aanraken en vasthouden. Geïnteresseerde visuele gehandicapten kunnen zich (laten) inschrijven voor de nieuwsbrief en worden op de hoogte gehouden van de speciale dagen voor visueel gehandicapten.

Kan ik met een rolstoel naar binnen?

De tentoonstelling is goed toegankelijk voor minder validen. Wel heeft het pand meerdere verdiepingen waardoor gebruikt moet worden gemaakt van de lift. Helaas is de kelder van het oude pand niet bereikbaar per lift.

Kan ik mijn geleidehond / hulphond meenemen?

Ja, geleidehonden mogen naar binnen.

Is de tentoonstelling geschikt voor kinderen?

Meer dan 40 miljoen mensen, waaronder jonge kinderen, hebben wereldwijd de BODY WORLDS-tentoonstellingen bezocht. Voor wie BODY WORLDS wil bezoeken met een groep (school)kinderen zijn online middelen beschikbaar gesteld om de tentoonstelling voor onderwijsdoelen te gebruiken. Voor jonge bezoekers is er een gratis speurtocht beschikbaar, die ze meeneemt op ontdekkingsreis door het menselijk lichaam.